

OD ISTE AUTORKE

KAJA, BEOGRAD I DOBRI AMERIKANAC

DEDE-RANKOVE RIBLJE TEORIJE

BREMASONI

LEŠ U FUNDUSU

BUNKER SWING

JACUZZI U LIFTU

ODLAZAK U JOLKI PALKI

BUNKER PATKA

MIRJANA ĐURĐEVIĆ

**Mica, Beograd i
odvratni Britanac**

■ Laguna ■

Copyright © 2022, Mirjana Đurđević

Copyright © 2022 za srpsko izdanje, LAGUNA

Samoj sebi za ponovni susret, ruka ruci!
M. Đ.

SADRŽAJ

1946.

Kad pogovor postane prolog	11
1. Dan kad je otišao Metuzalem	21
2. Ljalja	29

1947.

3. Angelca	37
4. <i>Bulgari</i>	44
5. Ženidba Dušanova	51
6. Pisaća soba	58
7. Aveti prošlosti	65
8. Nova četres osma	71

1948.

9. Rezolucija	83
10. Čistka	92
11. Duga topla jesen	100

1949.

12. Otoci	111
13. Surprise party	120
14. Job offer	126
15. Beogradski komplet	134
16. <i>Golf klub</i>	141
17. Pedagogika	149
18. Exsus	159

1950.

19. Dobro jutro, decenijo	169
20. Blagajna	177
21. Oko <i>Manježa</i>	186
22. Probošću te, gade...	194
23. Scheisse	205
24. Kredenc i u kredencu	213
25. Krtičica	222

1951.

26. Veliko iščekivanje ili kum nije dugme.	233
27. Iza Micinih leđa	243
28. Leti perje	252
29. Post festum	262
30. Liepa crnka	271

1960.

Stvarno epilog	283
Appendix – Istine i izmišljotine	289
<i>O autorki</i>	293

1946.

KAD POGOVOR POSTANE PROLOG

*Mrs. Marian Prince
45 East 80th Street #102
New York*

Gospođo Đurđević,

Upućujem Vam ovo pismo sa zahtevom da sprečite dalje uznemiravanje moje porodice od strane izvesne Kaje Hara-Davan, sa kojom ste, koliko mi je poznato, u bliskim vezama.

Ta osoba je u više navrata, od smrti moga svekra, oktobra 1945, vršila pritisak, bilo preko nekakve ruske dobrotvorne organizacije „Tolstoj“, iza koje ko zna ko stoji, bilo lično, da joj se pošalje garantno pismo sa kojim bi mogla da se useli u Sjedinjene Države, što smatram direktnim bezobrazlukom i nevaspitanjem.

Budući da Vi snosite krivicu za to što ste, iskoristivši senilnog starca, mene i moju porodicu ostavili bez igde ičega, tako da je moja kćer prinuđena danonoćno

predavati na Kolumbiji dok joj dete odgajaju guvernante i kuvarice, smatram da je najmanje što za nas možete da učinite to da nas oslobodite napasti Kaje Hara-Davan.

Ne očekujem odgovor na ovo pismo, niti želim više išta da znam o orijentalnim avanturama moga pokojnog svekra, od vas očekujem jedino akciju!

M. Prince

Danica Vuksanović, zvana Danče, bivša studentkinja jezika na Beogradskom univerzitetu, a sadašnja saradnica Narodnog muzeja i mlađa cenzorka za englesko i francusko govorno područje u OZNA, završila je sa malo prenaglašanim čitanjem i simultanim prevodom pisma upućenog Mici Đurđević, pre rata veoma poznatoj beogradskoj književnici. Čak je za potrebe te recitacije i ustala, od čega nije bilo prevelike vajde, budući da Danče nema ni metar pedeset.

Major se klatio na stolici zagledan u svoje sjajne jahaće čizme dignute na astal i premetao jezikom pola čačkalice po zubima.

Danče je sela prekoputa, uz ivicu stola, otvorila bočicu sa crnilom i upitala malo prirodnijim glasom:

„Šta ćemo?“

Major je još neko vreme počutao, a na kraju ipak reče:

„Ništa.“

„Baš ništa?“

„Ništa. Ovo pismo nikada nije ni stiglo. Daj ga vamo.“

„Druže majore, izvinite što se mešam, ali prekjuče ste joj pustili celo pismo?“ Na stranu što joj nije jasno zašto sva pisma upućena porodici Đurđević mora da nosi majoru Bembetovu, obično sama radi privatnu prepisku sa

inostranstvom. Nisu valjda narodni neprijatelji? Ju, ju, ju... a nekad je jako volela njene romane.

„Prekjuče je bilo nešto drugo. Ovde se radi o... moguće nekoj američkoj imovini u Jugoslaviji, može imati međunarodne pravne implikacije... Ma šta se ja tebi pravdam“, prasnju, što baš nije njegov običaj. „Slobodna si. Ostavi pismo.“

Jer Mica za njegov sadržaj ne sme da sazna. To bi je ubilo. Pidžin je, dakle, mrtav. Šteta, bio je dobar Amerikanac. Koliko je imao? Sedamdeset sedam-osam. Lepa starost, ali mogao je on još, tako vitalan... A Kaja? Opet solira. Pokušava nešto na svoju ruku...

Major Ljalja Bembetov strpa pismo u džep i izade iz kancelarije. Nedostajalo mu je vazduha. Seo je u džip i odvezao se do Konjičkog puka u Topčideru, gde je držao Učura. Uzjahao ga je i poterao u galop. Kaja...

„Druže Savo, izvadi druga Metuzalema Mačkilijevnu iz rerne, treba mi šporet!“, Mica se zafrkava s novogovorom dok nešto posluje po kujni. Samo što to više nije njihova kujna, ona je ostala dva sprata niže, u parteru. Ova je improvizacija načinjena u Savinom kupatilu u potkrovlju, ali u nju nije stao i šporet, šporet je na stepenišnom podestu, između kupatila i ulaza u nekadašnju radio-laboratoriju. Oko toga se svađaju od Oslobođenja, tačnije od kada su ih oslobodili donja dva sprata i saterali na tavan. Sava insistira da se terasa zastakli i da se šporet iznese na nju, zbog luf-tiranja, a Mica odbija da narušava fasadu jedne Jelisavete Načić samo zato što njemu smrdi njena hrana i zato što su neki divljaci okupirali njenu kuću. Kao da onih šest-sedam ručkova koji se kuvaju dole, više i ne zna ko sve tu stanuje i kuva, već ne vuku uzbrdo, uz stepenice, pa mu je sad baš taj njen čist višak. „Savoooo! Mačka!“

„Prestani da se dereš, nisam ti ja Maruška. Šta hoćeš?“ Gosn Sava je izvirió iz spavaće laboratorije, kako Mica od milošte zove njihov sadašnji stan.

„Da izvadiš mačku, napravila sam kolač, treba mi rerna.“

„Ali ti ne umeš da praviš kolače. Uostalom, ta rerna je puna dlaka, samo ti možeš da puštaš mačku da se zavlači...“

„Dobro, dobro, ne treba mi ništa, sama ću, i obrisaću“, donosi neku opiraču iz kupatila, „ajde, matora Bebili, ispadaj odatle... Ne mogu ni da slavim! Da budem srećna! Kakav si to čovek postao?“

„Mogli smo na sladoled, da slavimo“, pomirljivo će gosn Sava.

„Ne, ovo je originalni Teticin recept za štrudlu s višnjama, i njime želim da proslavim...“

„Već si proslavila! Kad sam došao s posla, pomislio sam da si isekla vene!“

„Cepala sam višnje.“

„Do plafona, sad možemo da krećimo kupatilo.“

„Kao i ceo tavan!“

Na pomolu je bila još jedna od svakodnevnih svađa oko životnog prostora, koji sada dele. Tako što su u Savinu radio-laboratoriju uneti Micina pisaća soba, njihov bračni krevet, šifonjer i trpezarijski astal za osam osoba mada im niko sem Ljalje ne dolazi. Micina biblioteka delimično pravi društvo šporetu na stepeništu, delimično je završila kod Marsovca, i zmijskog cara mu je vratila, umoljčavio se, samo je pločicu zadržala za uspomenu, a poneke posebno drage knjige ugurala je među Savine, pa posle nije mogla da ih nađe, od čega je on šizio. Ona je, opet šizila što on nikako da se reši višaka opreme i krša preko koga preskaču i o koji se udaraju, jer, navodno, ima pouzdane informacije da će im biti vraćen sprat, parter je dat na trajno korišćenje, a sprat

samo na privremeno. Šta je trajno, a šta privremeno kad imaš skoro šezdeset godina, pitala se Mica, na stranu što joj se činilo da se na spratu stanovnici množe prostom deobom.

„Ama, neću da se svađam, idi bestraga! Srećna sam i gotovo!“, navila je štrudlu i ušla za njim u radio-laboratoriju. Ležao je na krevetu, delimično zaklonjenom šifonjerom, virile su mu noge, i čitao *Politiku*. Legla je na svoju stranu kreveta. „Je l me čuješ?“

„Čujem. I ja sam srećan!“

„Volim da me jedared neko posluša! Jesam im lepo rekla – gde svi, vas dve na drugu stranu. Nikad džumle! I eto ih u Švajcarskoj, ko gospođe! A Ljalja kaže da je gospođa Saru i Čingisa locirao u nekakvom logoru u Bavarskoj, na periferiji Minhena, navodno će u Ameriku. Ne lipši magare do zelene trave. I da ona ima nekakvog udvarača, još iz Debeljače, koji je s njima. Moš misliti! Je l slušaš?“

„Slušam i znam, zajedno nam je pričao.“

„Pa čudno je, udvarača...“

„Neke žene prosto u muškarcu izazivaju potrebu da ih zaštititi“, rekao je Sava ne spuštajući novine.

„Iako su malo... debilne?“

„Iako.“

„A ja?“

„Šta ti?“

„Pa to, oko te zaštite.“

„Tebe kozački puk ne može da zaštititi. Od tebe!“, nasmejao se Sava i popustio. Ništa od čitanja. Otkad radi – sada je u Radio Beogradu zaposlen, nisu mogli bez njegovih usluga, oprostili su mu i što je nekada bio vlasnik krupnog dela akcija – nema jutarnjeg čitanja novina. Tek po podne. Ako ga pusti Mica. Koja ga ne pušta, jer je po ceo dan sama i jedva čeka da on dođe, da ima kome da melje.

„A zašto nikada niko nije imao potrebu da zaštiti Teticu ili Marušku? Šta njima fali?“

„To što Tetica većito štiti Marušku.“ Razlog za sve ovo slavlje, uključujući i ćaskanje, jeste pismo koje je juče stiglo preko švajcarskog Crvenog krsta. Žive su i zdrave. Nalaze se u Konstancu, malom mestu između Švajcarske i Nemačke, ali sa dobre strane. Tetica se zaposlila kao kuvarica u nekom studentskom pansionu, a veruju da će i Maruška uskoro naći nešto. Šalju pozdrave i nadaju se skorom viđenju, čim se situacija sredi. Morgen će skoro da se sredi, što bi kazala Tetica. Avgusta 1944. ih je Sava odveo u Debeljaču, tamo se spremao konvoj nemačkog civilnog stanovništva koji se povlačio pred Crvenom armijom, Tetica ni mrtva nije htela da čeka komuniste. Verovatno je bila u pravu. Tetica je povela i gospođa Saru i Čingisa, i ostali su Kalmici pošli. Eto, do juče nisu znali šta je s njima dvema, od grupe su se rastale u Beču, poslednje je što su bili saznali. Zaista ima razloga za slavlje!

„Kao što Pidžin štiti Kaju?“

„Da, bio je previše slab prema njoj“, složio se Sava.

„Kaja je kod njega. Zajedno su, prosto osećam. Veruj piscu! Uspeo je malu beštiju da izvuče iz Nemačke, pazi šta ti kažem. Ako je gospođa Sara sa blentavim Čingisom u Minhenu, onda se Kaja već šeta po Petoj aveniji i troši Pidžinove pare sve u šesnaest. I idu u Metropoliten da slušaju ujna Olgu. Ima samo jednog dana da nam se pojave ovde...“

„Moguće!“, rekao je, mada ne potpuno ubeđen u Micinu književnu intuiciju.

„A što nisi dao da zovem večeras Ljalju u goste?“

Šta da joj kaže? Da je pre nekoliko dana sreo Mileta Kredenca, nije ga video od sahrane Mike Alasa, četrdeset treće. Sad bi ga komotno mogli zvati Mile Kriva Bandera, pola čoveka u širinu, pritom se zgurio... Bio je u zatvoru. Pušten

je jer mu nisu imali šta nakarikati, bio je analitičar Kraljevske obavještajne službe, pa šta? Nikakve saradnje s okupatorom, ništa... Ruina od čoveka! Bez posla, u stan mu isto useljeni neki ko ovde, dok su njega isleđivali. Sad svršava neki večernji kurs u Petom rejonu kako bi mogao da bude nastavnik matematike u osnovnoj školi, taj bi posao mogao dobiti. Ej! Glavni analitičar Kraljevske obavještajne da podučava decu tablici množenja! I onda kaže, onako uzgred: 'A znaš ko me je isleđivao? Onaj tvoj Mongolac, profesorov šofer. Major Ljalja Bembetov, bog te mazo, znaš ti koji je to čin u našem poslu, strah i trepet, kad on prođe, i konopac na vešalima stane mirno! Nije bio grub, ne mogu da kažem. Pravio se da se ne znamo. I nije bez iskustva, to nikako, veruj starom obavještajcu. Posle sam lupao glavu... Ne, nismo imali ništa o njemu! A sigurno je radio za NKVD još dok je kod profesora bio, i posle, kod Nojhauzena, kako mi nije bilo sumnjivo...' Ljalja špijun?! Moguće, kockice se uklapaju. Ali je i prijatelj, pouzdano. Svejedno, trebaće mu neko vreme da svari ovu informaciju i odredi se prema njoj. Dotle, bolje da ga ne viđa, odaće se.

„Nemoguć je, naglavu da ga baciš, on bi se nanoge dočeka! Znaš da me je zvao da idemo jedan dan na jahanje. Našao je neku ragu za mene koja... Zamisli ti da je on opet neke konje pronašao da se njima bakće!“

„Mico! Obećaj da nećeš sa Ljaljom nikud! Ni na kakve se konje nećeš penjati! Pobogu, ženo, kolko ti je godina? Nisi jahala... deset? Ne može, zabranjujem ti!“ , najpogrešnija stvar koja se Mici može reći, al mu je izletelo.

„Je li? Dakle, zašto nisi hteo da ga pozovem večeras? Da nisi ljubomorani?“

Mica se okrenula na bok, oslonila glavu na lakat i šeret-ski ga gleda. Metuzalem Mačkilijevna se uzverao uz krevet,

mного je trapav otkad je prešao u metuzaleme, i ugurao se između njih.

„Hteo sam malo da budem sâm sa tobom“, reče joj ono što bi volela da čuje, ali u šta će najteže poverovati.

„Ma nemoj! Ti bi malo da budeš sam s *Politikom*, al morgen!“, nasmejala se. „I šta kažeš, kozački puk...“

„Pa kad te Pidžin i ja sa *smith&wessonom* nismo sačuvali od Begera... Uzgred, sude mu u Nirnbergu, eksperimentisao je po logorima.“

„Lažeš? Ako, nek crkne!“

„Evo ti *Politike*, vidi sama. Nego, gde je na kraju završila ta pornografija zbog koje umalo glavu da izgubiš?“

„To me isto i Ljalja pitao neki dan. Ovde negde. Kad raskrčiš malo svoje đubre, u kojem ćemo se podaviti, naći ćeš plavu fascikulu, a unutra... Možda to вреди toliko da ga možemo prodati i obogatiti se da možemo otploviti kod Pidžina i Kaje u Ameriku. Obećaj mi da ćemo otići, kad-tad, da ih vidimo? Ne bih da živim tamo, bolje oni da se vrate. Ali bih da vidim Njujork i Nju Orleans...“, bulazni ona iz dana u dan, a Savu steže oko srca.

„Plavu fasciklu je, praznu, Kredenac odneo u Ministarstvo unutrašnjih dela, jesi zaboravila?“, mora da je vrati iz Amerike, kad počne vrteti filmove, ne zna da stane.

„Jao, jeste!“, nasmejala se. „Skroz sam smetnula s uma. Onda nije u plavoj, već u nečem drugom. Da me ubiješ... A možda su bile dve plave fascikle? Ili je negde ćušnuto u moja *Nova groblja ideja za romane koji nikad neće biti napisani*. Evo, obećavam da ću sutra prelistati registratore, sve list po list. Možda se za nešto zalepim, pa započnem novi roman, davno nisam, šta ima veze što to niko neće da štampa.“

„To bi bilo lepo“, rekao je Sava, misleći na novi roman, šest godina nije pisala, a za mongolske relikvije ga i nije briga.

„Nego šta!“, Mica je, opet, mislila na nešto drugo. „A zauzvrat, ti da mi obećaš da ćeš izbaciti nešto.“

„Ama sve mi treba, ženo, ja eksperimentišem! Jesam ja tebi *smith premiera* bacio? Nisam! Iako više ne kucaš. Šta hoćeš onda?“

„Ih, nije baš tako! Eno, ona gomila časopisa iza vrata ti baš ništa ne treba! Vidi je, do plafona. Stoji takva od kada smo se uzeli! Tu bismo mogli da stavimo čiviluk, da ga ne obilazim kad iznosim ručak.“

„Dobro“, nemoćno se složio, a Mica se nagla preko mačke i cmoknula ga.

„Baš lepo slavimo, je l da?“

„Aha. Nešto gori u hodniku.“

„Jooooj! Štrudla! U materinu!“

1.

DAN KAD JE OTIŠAO METUZALEM

Onog jutra kad se Bebili Mačkilijevna nije probudio u rerni, inženjer Đurđević je već bio na putu za Kragujevac, imao je neka posla u tamošnjem radiju. Našla ga je Mica. Ni ona ga nije našla iz prve, prošla je pored njega bar pet puta, da se umije i opere zube, pa skuvala ciguru na rešou u kupatilu, pa iznela sebi slatko i vodu na terasu, vratila se po šibicu jer joj se istrošio kremen u upaljaču... Bebili spava?! Istina, on već dve-tri godine uglavnom samo spava, leti na jastučetu u rerni, zimi pod jorganom, napunio je lane neverovatnih devetnaest, sad možda i svih dvadeset, dobili su ga kao ne baš malo mače, ne znaju mu tačno rođendan. Ali da propusti njihovu omiljenu prvu *kafu*, uistinu divku jer kafu nije videla već nekoliko godina, i cigaretu na terasi, s gledanjem ptica i čupanjem krizantema, to se još nije dogodilo. Prvo ga je dozivala, bez uspeha, na kraju ustala iz pletene fotelje, koja podugačko pamti njenu pozadinu, i još jednom se vratila u predsoblje, pokušala da ga razbudi i uzme u naručje. U ovom drugom je uspela.

Sela je na linoleum, nipošto čist kao kad ga je Maruška održavala, i dugo mu i tiho tepala, ljuljala ga i gladila

poslednji put, pokušavajući da ga dozove u slikama, ali joj se pred zatvorenim očima ukazivala samo trešnja u dvorištu i mladi Bebili kako drema na grani koju ona ne može da domaši ni s merdevina...

Nešto mora da preduzme! Sahraniće ga pod trešnjom! Ne može da čeka Savu, on će u najboljem slučaju stići iz Kragujevca kasno uveče, ako ne i prekosutra. Ustala je i odnela ga u sobu, položila na krevet i krenula da pretura po Savinom kršu. Kutije su bile ili prepune staklenih lampi, to nije smela da dira, ili kartonske, neupotrebljive, prevelike ili premale, prepune andramolja, uh, kako bi mu sad sve to rado zafrljačila kroz prozor! Konačno jedna drvena, malo veća i pljosnata, s koptčom, fina, unutra nekakav instrument u ležištima, koji je pažljivo izvadila i stavila nasred astala, a ležišta iskopala i razvalila šrafčigerom i montercanglama, bar toga ima kod Save kolko oćeš. Bebilija je umotala u svoj najlepši svileni kombinezon, jednom nošen, na bračnom putovanju pre Hrista, nikad više nije mogla da stane u njega, i spakovala ga u sanduče. Kakvo je ovo teško drvo, božemesakloni, Bebili je poslednjih godina smršao iako je lepo jeo, bio je lagan ko mače, a sad ne može da nosi sanduče ispod miške, mora s dve ruke...

I ne može u šlafroku! Nije zaslužio. Na brzinu se obukla, snela ga pod trešnju, sišla u podrum i tamo našla samo limenu lopaticu za ugalj. Oštru, doduše. Kleknula je i počela da kopa.

„Ej, šta to radiš?!“, razdrala se spodoba s negdašnjeg Maruškinog prozora, valjda ženska, mada je evidentno brkata.

Mica je zbunjeno pogleda, načas ni sama ne znajući šta radi klečeći ispod drveta u izlaznoj aljini, ni zna li makar iz viđenja ovu ženturaču što je okupirala devojačku sobu njene sluškinje. Kanda joj je kuća postala železnička stanica na kojoj se samo smenjuju opskurni likovi.

„Saranjujem mačku, što pitate?“ , odgovorila je mirnim glasom, još uvek zblanuta.

„Jes ti, bre, normalna? Da mi zakopavaš crkotine di mi se igraju deca? Bacaj tu mrcinu preko plotu i tornjaj se odatle da ti ne izađem sad, glavu ću ti rascopati!“ , ova se presamitila preko prozora i urla.

„Ali on je ovde odrastao, na ovoj trešnji“, Mica i dalje nema prijem. Uto ugleda još jednu, debelu, stoji podbočena na stepenicama njenih starih ulaznih vrata i zločinački je gleda. Pola raznobojnih staklića na vitražu predsoblja, rad arhitekta Jelisavete Načić, kao i cela kuća, polupano je, što ni Hitleru nije pošlo za rukom, ovima jeste, i konačno puče. Joj što ne ponesoh rapir odozgo, da im obema creva prospem po mojoj avliji, al neka, poslužiće i ovo, pomisli i skoči u gard s isukanom lopaticom za ugaj. „A gde su tvoja deca rasla? Vрати ih u materinu odakle si ih dovela u moju kuću, pa bacaj i ljudske crkotine preko plotu, a ne, a ne...“

„Sklanjaj se odavle“, prekide je debela s ulaznih vrata, „da te ja i s tavana ne iselim. Gospođo!“

„Je l tako? Mrš, stoko!“ , Mica odlučno podiže sanduk s Bebilijem i s lopaticom ispod miške odmaršira prema sporednom stepeništu za poslugu, koje je sad njen ulaz.

Šeta po radio-laboratoriji ko muva bez glave iako zna šta je naumila – ako drugarice šumarke koje su joj okupirale dom ne daju Bebiliju da počiva ispod *svoje* trešnje, saraniće ga u porodičnoj grobnici na Novom groblju pored mile majke i pokojnog oca! Groblje još nisu okupirali, a njih će, ako bude pravde, saranjivati negde na Dojnjem polju, na Bežaniji, ako skela bude radila ko što malo-malo ne radi. Iz šifonjera izvuče slameni šešir sa šarenom trakom, godinama ga nije stavila na glavu, ako, Bebili bi sad poludeo za tračicama što lelujaju...

Krizanteme! Kako je voleo da ih čupka i ovako mator, otkad je postao metuzalem, to mu je bio glavni posao dok ona srče divku i puši. Ako se ne pojavi golub... Dobro, ne može sad i goluba da vata, pomisli, dok vuče veliku saksiju s bokorom tek procvalih krizantema s terase u kuću.

Zastane nasred sobe, Bebili, saksija, tašna, lopatica... neće ići. Nema pet ruku. Autotaksi bi mogla da dozove za prekosutra. Ha! Izvlači ispod pisaćeg stola platneno koferče sa svojim voljenim *smith premierom*, na kome tipku pritisla nije otkad ova čuma traje. Književnica, trt! Vadi kucaću mašinu na astal, u koferče prebacuje Bebilija, možda i neki pokojni rukopis da stavi, al ne zna gde ih je zaturila. Jedna ruka Bebili, mnogo lakši bez one Savine sandučine, lopatica ispod miške, druga ruka saksija, ne zvala se Mica Đurđević, stići će do Novog groblja iz Pocerske kako zna i ume.

Stigla je negde do Sindelićeve, a onda je krenulo. Suze, potoci, svu je granitnu kocku po ulici iskvasila, još će se okliznuti na sopstveni očaj. Što i ne bi bilo neobično u ovako teškom momentu da Mica ikada plače. Plače i čudi se sebi, šta ju je spopalo. Za milom majkom zaplakala nije ni onaj dan kad je pravo iz Resavske, gde je doktor potpisao umrlicu, odjurila peške u *Politiku* da dà čitulju, a kako i da zaplače kad su tek par sati ranije javili da je ubijen Aleksandar u Marseju. Šta je trebalo, da je neko sretne i pomisli da za njim plače? Ona, zakleta republikanka, koja je zbog svog ubeđenja nemalih nevolja imala. Eto ti sad tvoja republika, govori sebi ne bi li prestala da ispušta one potoke na oči, cela ti se republika u kuću naselila, eto ti... Prazan autotaksi kod studentskog doma! Poče da maše slobodnijom rukom, namah shvati da maše Bebilijem u kuferčetu, pa pokuša glavom, polete joj šesir i šofer stade, valjda da mu ne padne pod kola.